

ЖУРНАЛ – ПЛАСТОВОГО – НОВАЦТВА

Ч. 1 (132)

СІЧЕНЬ

1968

„ГОТУЙСЬ”

Журнал пластового новацтва
“HUTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children
Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія:

пл. сен. Леся Храплива,
ст. пл. Світлана Луцька,
ст. пл. Іриней Юрчук
Адреса Редакції:

LESIA CHRAPLYWA

158 East 7th St., Apt. 3A
New York, New York 10009
Адмініструє

Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.
New York, N. Y. 10003
140-142 Second Avenue

Обкладинка роботи
Наталки Горалевської

З М І С Т :

Новацька ялинка	1
Наш прапор	3
Володимир Мацьків: В'їзд Богдана Хмельницького до Києва	9
Оксана Тарнавська: Ісусе наш маленький (Коляда)	11
Тарас Данило Фецич: Звідкіля мій рід?	12
Ліда Хомяк: Петрусь іде в школу	15
„ЗАЙЧИКИ” — дописи новаків- самітників	17
Ксеня Гординська: Самі змайстру- ємо прикрасу до домівки	23
Галя Бродович: Майструємо на ялинку	25

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” у 1968 році: В ЗДА — 3.00 долари, в КАНАДІ — рівновартість 3-ох американських доларів, в ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ — рівновартість 2.80 американських доларів, в АВСТРАЛІЇ — 2.50 американських доларів.

„ГОТУЙСЬ” ДЯКУЄ ЗА ДАТКИ НА ФОНД

П'яте гніздо новаків „Карпатські птаці” з Клівленду, призначило весь дохід зі своєї газетки на „Готуйся” і прислало 3 долари, щоб передплатити „Готуйся” якомусь новакові в Німеччині.

Новак Андрійко Возняк з Клівленду прислав одного долара на Фонд „Готуйся”.

Щиро дякуємо та ждемо дальших датків!

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 1 (132)

Січень

1968

НОВАЦЬКА ЯЛИНКА

Яка краса!
Ялинка вся
Блискоче, мов вогні!
Стоїть при ній
Увесь наш рій
В різдвяні, Божі дні.

А колядки
Всі новаки
Співати ах, охочі!
О, скільки втіх!
Який тут сміх!
Блищать новацькі очі.

Однак новак
Міркує так:
Якби дари й ялинку
Віддати я міг
Для друзів всіх
У цю саму хвилинку!

Якби з-за гір,
Де сніг — Сибір,
Де й сонечко не світить,
Приніс від нас
В різдвяний час
Ялинку янгол дітям!

Або нехай
В наш рідний край,
(Не вільно там молитись!),
Хай янгол все
Добро несе,
Дітей там звеселити!

Якби весь світ
Різдва привіт
Почув з ялинки-хвої,
О скільки втіх
Було б для всіх!
А я радів би — втросе!

Новацький вертеп у Мельборні, в Австралії.

НАШ ПРАПОР

Люся й Орко їхали з мамою до дідуся й бабусі. Мама сама вела авто, а їх обоє посадила на задні сидження. Бо, казала, вони дорогою не всидять і хвилинки спокійно. А коли так будуть товктися, можуть легко штовхнути маму, мама випустить керму з рук і тоді... Ні, краще не згадувати, що могло б тоді статися!

Та на цей раз мама таки трохи перечислилася. Люся, як тільки всіла в авто, вийняла нову книжечку „Марійка-лебідка”. Цю книжечку дістала вона від „Готуйся” за добрі розгадки загадок і хотіла якнайшвидше прочитати. Отже „встромила ніс у книжку”, як казав Орко і взялася читати.

А Орко теж сидів спокійно та числив американські прапори, що їх зустрічали дорогою. На поштовому уряді — це один. На поліцейській станиці — два. На вежі фабричного будинку — три. На вікні нововідкритої крамниці — чотири, а над брамою школи — п'ять.

Поки заїхали в ту дільницю міста, де жив дідусь, Орко начислив їх щось одинадцять. І це було перше, що Орко мусів зголосити дідушеві, зараз, як тільки привіталися. Видно, що й дідуся це зацікавило.

— А ти добре числив? — спитав він Орка, глядячи крізь окуляри.

— Добре, дуже добре! Було їх одинадцять, і ні менше ні більше!

— Я вірю тобі, але пригадай тепер, скільки ти бачив українських прапорів в останньому часі? Ти хіба ж знаєш, який український прапор! — відповів дідусь.

— Знаю, синьо-жовтий! — вмішалася Люся, держачи на руках бабусину білу кицю, Пушинку. І Орко не міг вже похвалитися, що він теж знає! Тому тільки став пригадувати:

— Я бачив український прапор в неділю в церкві, а ще один у домівці під час сходин, і ще в Народньому Домі, коли наша Стани-

ця влаштувала там прийняття святому Миколаєві... і... і... це мабуть все!

— Бачу, ти добре дивився, як годиться бистрому новакові! — похвалив дідусь, — А що бачив їх тільки так мало, це того, що наш прапор побачиш тільки там, де зустрічаються самі українці. Тут же Америка, і тому американці вивішують свій прапор всюди...

— А чи в Україні висять всюди так само синьо-жовті прапори? — спитала нараз Люся, розгладжуючи шерсть на вухках Пушинки. Та дідусь неначе здивувався:

— Хіба ти не знаєш, дитино, що в Україні панують московські большевики? — спитав він, ніби з докором.

— То хай собі панують, але коли там живуть самі українці, то хіба ж вільно вивішувати українські прапори!? — віддула губки Люся.

— Правда, що там живуть українці, але прапори кожного краю можуть свobodно повівати всюди тільки там, де нарід має свою державу.

Орко зморщив чоло, бо справа була нелегка.

— Дідусю, а тут же можна вивішувати українські прапори, хоч тут теж нема української держави...

— Правда твоя, Орку, — погодився дідусь, — але тут можна, бо тут ми в гостях в американців, а вони нам цього не боронять. Та й то можемо вживати нашого прапору тільки для себе, а ось на державних будинках він висіти не може...

— То в Україні ніколи не вивішують українських прапорів? — спитала Люся з жалем.

— Часом хіба вивішували його наші повстанці, десь в лісах, по тайки, де большевики не виділи.

— То навіщо ж ми маємо наш прапор, коли нікому не можна його бачити? — спитала вже вередливо Люся та так міцно погладила Пушинку, що та аж запхекала. Дідусь усміхнувся.

— Ні, Люсю, він таки потрібний. Кожен українець пам'ятає про нього та бажає тієї хвилини, коли такий час прийде знов. Бо в минулому таке вже бувало...

— А ти це бачив, дідусю? — поспішив спитати Орко.

— Бачив! Я був у нашій столиці, в Києві, саме тоді, коли вона була вся замаяна українськими прапорами.

— Як, ти дідусю це бачив і ніколи нам про це не сказав? — аж вигукнув Орко. Коли ж це було?

— Якраз рівно 50 років тому. То значить, точно, за два дні буде 50 років. Дня 22 січня 1918 року. Я був тоді січовим стрільцем

І наша сотня стояла тоді в Києві. — став розказувати дідусь. — Того дня Українська Центральна Рада проголосила, що Україна стане вільною державою, ось-такою, як тепер Америка, і що кожному іншому народові буде в нашій державі теж воля. Того дня, коли це проголошували святочно на майдані перед собором святої Софії, на всіх будинках Києва повівали пишно наші, українські прапори. О, якби ви могли побачити, як чудово це виглядало!

— Дідусю, я так дуже хотіла б це ще колись побачити! — закликала захоплено Люся.

— Дасть Бог, ще колись побачиш. Не ти одна ждеш цього дня; ми всі ждемо! І віримо, що він прийде. Бо коли наш прапор замає свobodно, тоді можна буде робити кожному українцеві те, що найкраще для України. Бо тепер в Україні мусять всі робити те, що кажуть їм вороги-большевики. Вони не дозволяють молитися, висмівають нашу мову та хотіли б завести всюди свою, московську. Вони вивозять що розумніших та більше вчених українців далеко від України, у свій край, та кажуть їм там працювати на користь собі, не Україні. Большевики забирають з України теж і її багатства: пшеницю, металі, нафту. А коли Україна стане вільною, все це буде йти їй на добро. І саме знаком цього, що ми вільні та пануємо самі над собою — буде оцей український прапор на всіх державних будинках та урядах, на школах, де діти будуть вчитися українською мовою...

— Володку, Володку, веди дітей у їдальню на підвечірок! — закликала бабуся з другої кімнати.

До бабусиноного підвечірку не треба нікого двічі просити, бо бабуся має завжди готове щось таке смачне, що ніде в світі такого не дістанеш! Та мама ще таки підганяла дітей:

— Їжте швидко, бо ми ще мусимо поїхати в крамницю, щось купити! Це тільки сьогодні крамниці відчинені аж до вечора!

— А що ми таке будемо купувати? — допитувала Люся, ковтаючи з трудом завеликий кусок бабусиного коржа зі смаженими вишнями.

— Нам треба купити по кускові синього й жовтого полотна, — відповіла мама. Позавтра, у 50-ліття віднови української державности, вільно вивішувати на всіх домах українські прапори. Тому я хочу пошити два прапори — один для нас, другий для бабусі.

— І в той саме день українські прапори будуть висіти в нашому місті теж і на ратуші і на всіх урядових будинках. Американці будуть святкувати разом з нами це свято. — додав дідусь.

— То позавтра будемо так ніби в вільній Україні! — вигукнув Орко.

— Так, зовсім так само, — промовив дідусь, — тепер ніби — а дасть Бог колись, то й справді!

Діти слухали мовчки. Вони могли ще багато чого спитати. Але коли дідусь це сказав, стало в кімнаті якось так святочно, що найкраще було просто мовчати і святкувати.

Л. Хр.:

РОКІВ ТОМУ П'ЯТДЕСЯТ...

Дивний сон мені приснився:
Наче бачив я згори,
Як на сонці сніг іскрився,
Лопотіли прапори.

На снігу — чарівний гóрод,
Блиснув золотом церков,
Там збирався нарід скоро,
Війська полк за полком йшов.

І вчувались крики: „Слава“!
Я влухався і пізнав:
Це гозорять про Державу!
Це дзвенить Універсал!

Я проснувся, розповідаю...
— Це ж був Київ! — каже брат.
— Був той день, що добре знаєш,
Тому років п'ятдесят!

А на те сказала мама:
— Ти минуле бачив в сні,
Та майбутнє теж, так само,
Так здасться щось мені.

Бо на те я вас навчала,
Вчитель, братчик вас навчав,
Щоб нові Універсали
Кожен, як зросте, читав.

Щоб борцями ви зростали
З новаків, малих хлоп'ят,
Щоб жили Універсали
З-перед років п'ятдесят!

(Всі новаки знають, що цього року, дня 22 січня минає саме 50 років від дня, коли Українська Центральна Рада проголосила в Києві Четвертий Універсал, а в ньому сказала, що Україна стає Самостійною Державою-Республікою. Цей день будемо всі святкувати особливо вродисто, а й новацтво його належно відзначити).

Сестричка Маруся Шевчук

ВОГНИК ІЗ ТАБОРУ НОВАЧОК „ГАЇ ШУМЛЯТЬ”

Виступають:

НОВАЧКА

ПЕРША МАВКА

ДРУГА МАВКА

БЕРІЗКА

ВІТЕР.

НОВАЧКА *(Виходить до вогника, сідає біля дерева, позинає співати таборову пісню):*

Гаї шумлять,

Я слухаю,

Хмарки біжать —

Милуюся.

Милуюся-дивуюся,

Чого душі моїй

так весело. *(Засипляє, тулячись до дерева).*

ПЕРША МАВКА *(Виходить до вогника):*

Ой, сестричко, дивно, страшно
Так шумлять гаї.

Щось десь сталося мабуть...

Може десь — вогні?

ДРУГА МАВКА *(З'являється біля неї):*

Ніби шумить кожен дуб

В лісі, у гаю.

Ніби кличе мавка нас:

Новину я чую!

ПЕРША МАВКА:

Ось берізка при шляху

Віттями махає.

Може чула, знає щось?

Спитаймо, чи знає!

ПЕРША І ДРУГА МАВКА:

Берізко ти люба,

Скажи, що ти знаєш,

Скажи, що ти чула,

Скажи, що гадаєш?
ДРУГА МАВКА:
Нам лячно, нам страшно,
Не знаємо, що це,
Чи буря, чи туча
Летить до нас в гай?

БЕРІЗКА:
Сказала б я вам, голубки,
Та сама не знаю,
Щось могутнє несе вітер
По нашому гаю.
На зустріч виходьте,
Спитайте його.
Тоді повертайтеся,
Розкажіть мені.

ПЕРША МАВКА:
Ходім, розійдемося
Шукати буйного,
Шукати, щоб знати,
Що в гаю збуваєсь!

ДРУГА МАВКА: Вітре!

ПЕРША МАВКА: Буйний!

ДРУГА МАВКА: Де ти?

ПЕРША МАВКА: Де ти?
(Чути дзвін).

ВІТЕР (Вбігає, розмахуючи ру-
ками, ніби крилами):

Щоб знали ви всі,
Що живете в гаю:
Сьогодні в місті
Кисві славнім
Дзвонили всі дзвони,
Бо став люд вільний.
Співайте, радійте,
Тіштесь і грайте,
Бо нарід вільний,
Бо нарід вільний!

ПЕРША І ДРУГА МАВКА:

О радість велика,
Славна оця вістка!
Ходи, буйний, з нами,
Берізці сказать.

БЕРІЗКА:

Я знаю,
я чула!
Я знаю,
я чула!

(Співають всі разом „Гаї шумлять”).

(Цього року, зимою, дня 22 січня припадає річниця 50-ліття проголошення Самостійної Української Держави, Української Народньої Республіки. Цьогорічні новацькі й пластові табори присвячували цій події окремі топки на ватрах. Оцю сценку, що їй ми тут помістили, написала бунзужна табору „Гаї шумлять”, сестричка М а р у с я Ш е в з у к, а виводили цю сценку нозагки на ватрі з нагоди „Дня пластунки”).

Пісню „Гаї шумлять” написав великий український поет, Павло Тизина. Він теж написав прегарний вірш „Золотий гомін”, на гесьт проголошення самостійности України, бо він був тоді в Києві та все це базив).

„В'їзд гетьмана Хмельницького до Києва”, малюнок М. Івасюка.

Володимир Мацьків:

В'ЇЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА

Мабуть нема ніодної дитини, яка ходить в українську школу, а тим більше нема ніодного новака чи новачки, які не бачили б колись величавого образу мистця Миколи Івасюка „В'їзд Хмельницького до Києва”.

Відбитка цього образу знаходиться майже в кожному українському домі та в багатьох книжках. На ньому бачимо нашого славного гетьмана, як він в'їжджає переможно до Києва, столиці України, після великих боїв з поляками. Вітають його маси народу під проводом духовенства. Цей образ показує нам найславнішу подію козацької доби, тому варто добре приглянутись йому. Бачимо велику радість на обличчях, не лиш у козацької старшини, але й усіх людей, що вітають гетьмана та його славне військо.

Подія, що так гарно змальована на цьому образі, сталася дня 6 січня 1649 року.

Ранньою весною попереднього року, тобто 1648-го, Богдана Хмельницького вибрали козаки на Січі своїм гетьманом. Тоді тільки на Січі могло вільно жити козацтво, а над рештою України панувала Польща. Богдан Хмельницький постановив звільнити Україну від польського панування. Він зразу почав підготовлятися до того завдання. Казав козакам готувати зброю, коней та харчі на довгий час. А по Україні розіслав співаків-кобзарів, щоб своїми піснями закликали якнайбільше людей вступати до козацького війська. Коли поляки дізналися про задум Богдана Хмельницького, вислали в Україну велику армію під проводом їх гетьмана Потоцького. Це військо посувалося в напрямі Січі і дійшло до міста Корсуня. Коли гетьман Потоцький дізнався, що козаки вже вирушили зі Січі, вислав напроти них частину свого війська під проводом свого сина. Поміж тим військом було й багато реєстрованих козаків. Це були українці, що їм поляки дозволяли воювати, але казали слухати польських старшин. Поляки думали, що реєстрові козаки будуть на їх наказ бити і своїх братів. Але реєстрові козаки всі перейшли на сторону Хмельницького і так спільними силами побили поляків. Було це 16 травня 1648 року, під **Жовтими Водами**.

Не ждучи довго, Хмельницький вирушив проти тих поляків, що залишились були під **Корсунем**. Дня 5 червня козаки кинулись на польське військо та теж розбили його зовсім.

Коли польський король довідався про цю поразку, зібрав на швидку руку другу армію і вислав на Україну. Козаки пішли далі на північ, щоб не дозволити цій армії проходити через Україну. Дня 23 вересня цього ж року зустріли вони поляків під **Пілявцями** і тут знов розбили польське військо. Ті поляки, що не погинули, втікали як могли найшвидше з України, оставляючи козакам все своє військо-ве майно.

Тоді Богдан Хмельницький підступив аж під **Львів**. Львів був тоді дуже добре укріплений, але козаки проламали укріплення і були б зайняли місто. Одначе Хмельницький пожалував українців, бо їх жило у Львові дуже багато, і тому не здобував міста аж до кінця, тільки взяв від поляків багатий окуп і пішов далі на захід, щоб дійти до Варшави, столиці Польщі. Коли дійшов до міста **Замостя**, на самій західній границі України, довідався, що помер польський король. Хмельницький був справжній лицар і знав, що це не по-лицарськи воювати проти ворога, коли він безсилий, бо втратив свого провідника. Тому наказав козацькому військові повертатися в рідні сторони.

Повертаючися з того походу, козаки вступили до Києва. І саме

тут привітало їх усе населення столиці, як переможців та рятувальників із-під ворожого ярма.

Цю славу хвилину змалював ще перед першою світовою війною наш маляр Микола Івасюк. Ця картина так подобалася всім українцям, що її відбитку вшали на стіні на почесному місці майже в кожній українській хаті, в школі чи в читальні. Щоб кожен, хто глядить на цю картину, пригадував, яка сильна та слава була колись Україна.

ІСУСЕ НАШ МАЛЕНЬКИЙ...

(Коляда)

Музика: Оксана Тарнавська

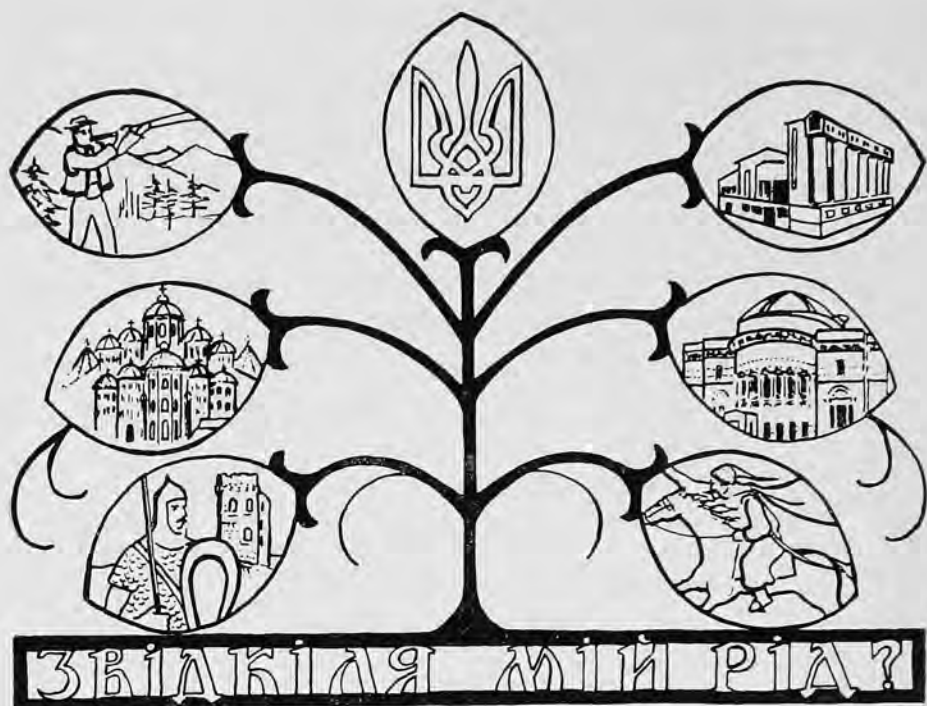
І- су- се наш ма- лень-кий, при- ми лю- бо- ви
дар! Бо Ти зій-шов із не- ба, при- ніс нам згоди
чар.

Ісусе наш маленький!
Прийми любови дар!
Бо Ти зійшов із неба,
Приніс нам згоди чар!

Ісусе наш маленький,
Спасення всіх людей!
Душа до Тебе лине
З новацьких всіх грудей!

Ісусе наш маленький,
Потіхо нас усіх!
Ми просим ласки дати
Для новаків Твоїх!

Вископоважана Сестричко Редакторко!

Дуже ввічливо прошу помістити мій допис у „Готуйсеви”.

Я — Тарас Данило Фецич, народжений 8 травня 1956 в Торонто, в Канаді. Мій батько Микола розказує мені, що наш рід дуже старий. Наші предки в давнину були боярами галицьких князів. Тільки через напади різних ворогів наш рід дуже зубожів. Про наш рід могла б розказати дещо більше моя хресна мама Марія Боднарук, бо вона була вчителькою в нашому селі Маневі, на нашій срібній Лемківщині. В Маневі було 42 родини, що носили прізвище Фецич, а це знак, що всі походили з того самого боярського роду. Та тепер пусто в нашому селі, бо вороги: московські большевики й поляки, силою прогнали мешканців далеко, аж на Шлезьк, а багато і повбивали.

Мій дідо був довший час солтисом-війтом нашого села і тому вороги його найбільше не любили. Раз його ув'язнили були поляки, і то так, що забрали його просто з церкви.

Село Манів лежить близько границі з Чехословаччиною, поміж Волею Миговою, Вальницею та Щербанівкою, над рікою Ослава. В час світової війни велися там завзяті бої. Мій тато пам'ятає ще українсько-польську війну.

Моя мама, Анна Валькевич-Фещич народилася в селі Загіря, в Західній Україні.

Я маю сестру Ольгу, яка народилася в 1950 році в Англії.

Мої батьки посилають нас до наших українських шкіл, а теж до Пласту. Я належу до роя „Вовк”. Оля закінчила Курси Українознавства при церкві святого отця Миколая, і вона теж пластунка. Тепер вона в дванадцятій класі. Мій батько дуже суворий. Він каже, що коли не будемо добре вчитися, це буде сором нам усім.

Ми небагаті, але тим, що маємо, ділимося з рідними, головню з тими, що осталися в Україні.

Я маю по татові трьох стрийків і чотири стрийни. По мамі двох вуйків та дві тітки. Якби я описав усіх обширно — годі було б помістити в „Готуйсеві”.

Остаю з новацьким привітом „Готуйсь”!

Новак Тарас Данило Фещич, Торонто.

ЩО ПИШЕ МИШКА-ГРИЗИКНИЖКА?

Дороге моє Новацтво!

— А вгадайте, де я була?!

— Що, кажете, я певно була на Світовому Конгресі Вільних Українців у Нью Йорку? То Ви добре вгадали! Та хіба я могла подумати, що Ви не чували про той Конгрес? Про нього ж весь час писали та пишуть українські газети, а хіба у Вас дома такі газети є?! І певно чули Ви, що говорили про нього Ваші батьки в хаті!

Але Ви тільки чули про нього, а я таки була на ньому і тепер хочу Вам розказати про все, усе, що бачила та чула, кого там зустрічала.

Спершу хочу Вам сказати, що таке той Конгрес. Це слово чуже, латинське, але багато латинських слів Ви знайдете в різних мовах, отже і в українській.

„Конгрес” значить по нашому „сходини”, але гарно це виглядало б, якби почали були сходитися всі українці з усього світу! Мусіли б іти цілими тижнями десь з Канади чи з Каліфорнії, а з Австралії таки прийти не могли б — бо між ними і Північною Америкою — море! Тому скажемо краще, що це не „сходини”, а „з'їзд”. Бо справді, їхали і поїздами, і автобусами, і летіли літаками на цей Конгрес українці з усіх частин світу: з Північної й Південної Америки, з Європи, з Австралії. Аж з 19 різних країн прибули! І на залі, де вони радили, стояли попри стіни прапори цих усіх країн. А послів, або, як кажуть з-латинська делегатів було аж тисяча і трьох! Чуєте, скільки? Ви вже певно всі вчилися в школі числити до тисячі,

то знаєте, як це багато! І не просто, не звичайні це люди були, а кожного вислала якась українська установа, бо він так добре в ній працював. Ось такий славний був у нас Конгрес!

Та мені треба б починати розказувати все від початку, а то зовсім заплутаюся! Отже тривав цей Конгрес від 11-го до 19-го листопада 1967 року. Спитаєте, чому саме такий час вибрали? Бо в тому тижні припадало 50-ліття проголошення Третього Універсалу. Про **Четвертий Універсал**, коли-то Центральна Рада проголосила **самостійність України**, 22 січня 1918 року — Ви певно всі чули. А Третій Універсал був на два місяці перед ним. Тоді ще не проголошували, що Україна зовсім вільна, а тільки, що стає окремою державою — ще в злуці з Росією. Але вже **окремою!** Тому й згадували ми цей Універсал. І тому на поштової марці, що її видали з нагоди Конгресу Ви бачите роки 1917 та 1967.

Почався цей Конгрес засіданнями всіх учителів-українців з усього світу. Мені аж лячно було, коли йшла туди! Аж вийняла свої зошити та ще раз повторила всю українську граматику; ануж будуть там мене питати?! Але на щастя не питали! Тільки радили, як найкраще вчити Вас, українських дітей, щоб Ви знали все, що треба знати про Україну.

Поштова марка, що її видали з нагоди Світового Конгресу Вільних Українців.

І на тому вчительському Конгресі радили теж окремо про книжечки та журнали для Вас. Ну, там, де про книжки радили, там я мусіла вже бути! Був там і сам Голова **Об'єднання Працівників Дитячої Літератури**, дідусь Данилович, був і пан Полтава, що то писав про „Жучка-Щербачка”, був пан Барагура, що редагує для Вас „Веселку”, був і старенький пан професор Кисілевський, що його прізвище знаєте певно зі своїх шкільних читанок. Була й сестричка Сташка, найстарша сестричка всіх новачок. І мусіла бути сестричка Леся, бо в чийй же кишені я мала б сидіти весь час цієї наради?

А то я сиділа в кишені і слухала пильно. Було що слухати! Там говорили про всі Ваші книжечки та журнали; про те, що

Вам треба читати, щоб виростили Ви розумні; про те, як їх для Вас писати та друкувати. А раз я трохи не розплакалася, і то вголос! Бо почали там розказувати, які бідні українські діти такі в Україні, що там большевики не дали б їм читати ось-таких книжок, як Ви маєте! Там діти мусять читати книжки, що в них ображають Україну, а хвалять Москву, та ще й молитися не кажуть...

Слухала я, слухала, і не знала, як розхлипалася вголос. Добре, що ніхто більше не почув, тільки сестричка Леся. Дала мені вона свою хусточку, щоб я обтерла очі, та прошептала: — Не плач, Мишко! Ще колись ми з тобою поїдемо в вільну Україну та повеземо туди всі-всі книжеч-

ки, що ми тут писали, і „Готуйся“ повеземо, і „Веселку“!

Заспокоїлася я та далі слухала. А коли всі ухвалили, що треба дітям просити, щоб батьки купували їм більше книжок, та більше читати, то я вже й повеселіла...

**

Ой, пробачте, розписалася я, а тут каже сестричка, що довшого допису вже помістити не може! Горенько моє! Та це я лиш про перший день Конгресу успіла написати! Нема іншої ради, тільки треба буде писати далі в числі за лютий, а може й за березень. Тільки як Ви видержите так довго, щоб діждати цього числа — таки не знаю! Бо я ще так багато цікавого маю Вам сказати!

Ваша Мишка

ПЕТРУСЬ ІДЕ В ШКОЛУ

(Ці вірші написала сестричка Ліда Хомяк з Рогестеру. Сини сестрички Ліди, Андрійко й Миронко мають у себе дома багато кріликів, а найбільше люблять біленького, що його звать „Петрусем“. Цей крілик був із ними всіми в таборі на Новому Соколі цього літа. Тому й сестричка написала оповідання про Петруся — але ніби це дикий зайчик).

**Петрусь-зайчик встав раненько,
Вмив лапки собі чистенько,
Попоїв і в добру пору —
З татом поманджав у школу.**

**Йшли по стежечці вузенькій,
Де ростуть грибки маленькі,
Поскакали через кладку.
Аж зайшли в велику хатку.**

**— Це курінь! — говорить тато,
— Коштував грошей багато!
Гарний він, неначе вулик:
Збудував його пан Гулик.**

**Тут пластують новачата,
Гарні хлопці і дівчатка.
Всі вони у літню пору
Приїжджають до табору.**

**А тепер, мій любий сину,
Підемо до магазину,**

Тут, щоб табір лиш почати,
Буде ласощів багато!

Морква, ріпка і салата
І капуста пелехата,
Свіжі огірки й квашені,
Навіть пампушки смажені!

Наш Петрусь лиш облизався,
Пильно всьому приглядався,
Пильно, чемно тата слухав,
Лиш махались довгі вуха.

Стало сонце вже хилитись,
Як спинились при криниці,
Там стара сова вже ждала,
Окуляри протираєла.

Тут зішлись усі звірята,
Треба вчитись їм багато:
Всі писали, рахували,
А потім з листків читали.

Петрусеві — що за муки!
Не цікаво до науки!
Він міркує в цю хвилину:
Як зайти до магазину?

ПЕТРУСЬ У МАГАЗИНІ

Кілька днів пройшло поволі,
А Петрусь — немов в неволі!
Букваря весь час читає,
На магазин поглядає.

Аж ось чує: з гуком, гвалтом,
Їде хтось вантажним автом!
Наш Петрусь лиш роздивився,
Біля авта вже з'явився.

Ось водій усе здійсмає,
Біля кухні розкладає:
Моркву, ріпку і салату
І капусту головату.

Далі огірки квашені,
Навіть пампушки смажені,

Новак Миронко Хом'як з Рочестеру зі своїм кріликом „Петрусем”. Про цього „Петруся” написала Миронкова мама цього віршика.

Масло, цукор, мармоляду
(Сто відсотків — з винограду)!

То Петрусь лиш облизався
Та в коробку заховався,
А водій у цю хвилину —
Взяв його до магазину!

Вже Петрусь — мов у в'язниці,
У коробці на полиці,
На капусту поглядає,
Слинку з рота обтирає.

Аж: „тарах“! — це що за диво?
Наш Петрусь підскочив живо,
Хтось замкнув великі двері!
Стало темно, мов в печері!

Сів, почав він міркувати,
Як тут двері відчиняти,
Бо не знав, що пана Влодка
Висить при замку колодка!

Так Петрусь щось три години
Сам просидів в магазині,
Аж надбігла пані Галя,
Всі замки повідчиняла.

Різні люди там ходили,
Забирали щось, носили,
Горщики, миски, тарілки,
Пані їх складала тільки.

А Петрусь лиш засміявся,
Поміж горщики пропхався,
Вирвався на двір, небога,
Та зітхнув: — Пройшла тривога!

(Новаки-самітники в Півніжній Америці творять разом один рій далекого віддалення, що зветься „Зайчики“. Новаки переписують ся зі своєю сестричкою Надею, виконують різні завдання, а влітку їдуть у табори. Ось тепер кожен із них написав, що знає про своє „ройове звірятко“ — зайчика. Помістимо тут по кускові допису кожного новака).

Андрійко Микола Мостович пише:

Тіло зайчика подовгувате. Задні лапи багато довші, як передні. Голова теж подовгувата, з великими очима та вухами. Верхню губу має грубу та розділену на двоє. Хвіст кучий, маленький, загнений вгору. Чотири передні зуби, два долішні й два горішні, відрізняються від інших зубів.

Вони довгі, міцні та загострені на кінцях. Ними заяць гризе їжу.

Зайчик — звірятко не дуже міцне. Вся його сила в ногах та дуже чутливих вухах. Він чує дуже далеко. Навіть крізь сон він почує, як зашелестить листя на дереві, і зараз прокинеться.

Зайчики живуть кожен окремо, не громадами. Їдять всякі рослини, а найрадше молоді. Найбіль-

ше люблять ріпу, капусту, моркву, петрушку. Зимою зайчики обгризають кору молодих дерев, що ростуть по галях чи садках. Через це роблять людям велику шкоду, бо обгризене дерево всохає.

Зайчиха виводить молодих чотири до п'ять разів до року. У зайчихи нема до своїх дітей любови й прив'язання. Вона покидає зайченят зараз на п'ятий чи шостий день після народження. Тому зайченята, які приходять на світ осінню, часто вигибають від морозів.

Коли мати покине зайченят, кожне з них робить собі окреме гніздо, недалеко одно від одного і там живе. На ніч ходять гуртом пастися, а вранці повертаються гуртом додому. Так живуть, а коли підростуть трохи, розходяться, котре куди хоче.

Тільки на зиму повертаються в те саме місце. Зайченята виростають на великих зайців за 15 місяців.

Зайчики живуть по сім до вісім років, або й більше. Та нечасто тільки доживають вони до старих літ і вмирають своєю смертю. Звичайно розривають їх хижі птиці чи звірі, або вбивають люди, бо зайці — шкідники городів.

Новак Богдан Цибрівський пише:

Зайчики діляться на три роди. Найменші живуть у західній частині Північної Америки. Більші, з короткими вухами й ногами живуть в усій Північній Америці. Найбільші зайці, з великими ву-

хами знаходяться на пустинях Західньої Америки.

Зі шкіри зайців виробляють кожушки. З шерsti ангорських кріликів, що дуже подібні до зайців, виробляють прядиво, дуже добре до плетення светерів. Знов інші роди зайців дають дуже смачне м'ясо. В медицині вживають зайчиків або кріликів до випробовування нових ліків.

Новак **Володимир Цибрівський** пише:

Зайчики живуть майже в усьому світі, крім острова Мадагаскар на полудні від Африки та південної частини Південної Америки.

Вони бігають і скачуть. Їх передні ноги коротші, як задні.

Зі шкіри зайчиків дістають желатину, яку вживають при виробі фільмів до фотографування.

Новак **Ігор Волянський** пише:

Заяць — меткий і милий звірок, тому ми любимо його. По всьому світі є гарні казки, оповідання, віршики й пісні про зайців.

Іван Франко розказав у гарній казці „Заяць та ведмідь”, як то зайчик врятувався сам та врятував весь ліс від хижого вермеда. Всі звірі раділи тим.

В іншій казці „Заяць і їжак”, заяць був зарозумілий, тому їжак перехитрив його.

На Великдень зайчик теж важливий! Кожен з нас хоче мати тоді шоколадового зайчика, а маленькі діти мають серед цяцьок обов'язково випханого ведмеда й зайчика.

Зайчик — справді гарний звірок!

Новак **Лев Волянський** пише: „Зайчики” — назва нашого роя, тому я читав про зайчиків та намалював їх. Три віршики про зайчиків були смішні. В од-

ному зайчик попався ведмедеві, але хитро втік. В другому — зайчик всього боявся, тому сидів завжди під кущем. У третьому віршику зайчик зберіг ялинку в

лісі, щоб хлопчик її не зрубав.

В іншій книжечці п'ять зайчиків були такі добрі для своєї мами, що в їх хаті кожен день був „День Матері”.

Ляльковий театр Союзу Українок у Філядельфії „По дорозі в казку”. Діти в Філядельфії бачили ціле представлення, а всі читачі „Готуйся” побачать хоч одну світлину з нього.

„НОВИНИ П'ЯТОГО ГНІЗДА” — ЧИСЛО 4.

Така газетка прийшла до редакції „Готуйся”. Видають її самі новачки 5-го гнізда „Карпатські птиці” у Клівленді. Вони пишуть всю газетку руками, малюють на ній малюнки, а потім все це розмножують на машині. На образку бачите, як ця газетка виглядає. В ній написано, що Вуйко

Квак (професор Леонід Бачинський) дав на пресовий фонд газетки одного доляра і новачки дякують йому. Далі пишуть, що весь дохід з розпродажу газетки передають на передплату „Готуйся” новачкам у Німеччині. Потім прощають своїх братчиків, які

НОВИНИ 5ГО ГНІЗДА

Листопад, 1967р. № 4

Кожного вихідного перерви по-
винулися ми знову до нашого діда, і працюємо
на Ваш 4-й паллої газети.

Щодня кожен вихідний перерви по-
винулися ми знову до нашого діда, і працюємо
на Ваш 4-й паллої газети.

Прочитав фанікел 70. 7-го і 11. 11-го
та зупинився на 10-го. 10-го.

Вітаємо!
Братівки: П. Гіришак, 70. 11-го та
7. 11-го та інші друзі
В. Гіришак, 7. 11-го, В. Мислишин,
В. Захарович, В. Кучер, М. Рудий.

вже відходять, та вітають нових,
що прийшли на їх місце.

Далі описують дуже цікаву по-
дію, як то вони відвідували
шкільну бібліотеку школи свя-
того Йосафата. Там пані вчи-
телька Надя Дейчаківська розка-
зувала їм про книжки. Грали
теж гру „кіма” і діставали гарні
нагороди.

В цій газетці заповідають теж,
що в днях 18 та 19 листопада
будуть влаштовувати „Ярмарок
Мишки-Гризикнижки” та будуть
мати там свій виступ. На такому
ярмарку, як звичайно, будуть
продавати книжки.

Дні 18 і 19 листопада вже дав-
но минули. Сподіємося отже, що
„Карпатські птаці” напишуть
нам, як вдався їм цей ярмарок!

Пишуть вони теж, що юнаць-
кий рій „Тигри” задумав видава-
ти теж свою газетку, та бажа-

ють своїм старшим друзям-юна-
кам багато успіхів у цьому ділі.

Число писали власноручно но-
ваки: **Михась Мищатин, Роман
Квіт та Славко Завадівський.**

Ждемо, коли прийде п'яте чис-
ло цієї газетки!

Новаки **Теодор і Богдан Бабя-**
ки з Торонто пишуть:

Мій брат і я написали віршика
з нагоди близького Нового Року.
Ми бажали б, щоб „Готуйсь” йо-
го помістив, якщо можливо. Мій
брат Теодор належить до роя
„Лиси” в дев'ятому гнізді. Мій
брат Богдан належить до роя
„Борсуки”, п'ятнадцятого гнізда
в Торонто.

Оце наш вірш:

З НОВИМ РОКОМ

**З НОВИМ РОКОМ
БАЖАЮ, ЩОБ ДОБРО
ЛИЛОСЬ ВСІМ ПОТОКОМ**

**І ЩОБ У ВАС І В НАС
БУЛО ВСЕ ГАРАЗД.**

**ЩОБ ВИ І МИ
ЩАСЛИВІ БУЛИ.**

Богдан Бабяк
і Теодор Бабяк

Новацький вертеп у Філядельфії, Північна Америка.

О. Бережницька з роя „Синички” в Філядельфії описує так новацьке Різдво минулого року:

В палаті Ірода . . .

„А тепер ми, разом з трьома царями зайдемо в палату царя Ірода”. — закінчила розповідь сестричка Вава.

І справді відчинилася занавіса і ми побачили царя Ірода й його придворних. Ірод стогнав та журився, що народився новий Князь. Придворні пробували його заспокоїти, та не могли. Навіть мудреці не могли вияснити йому його дивних снів та не вміли сказати, чому царем стане не його син, а Ісус, якого ніхто не

знає. Вони тільки остерегли Ірода, що цей новий Князь — це буде Князь всього світу.

Але коли в палату прийшли три царі та сказали, що йдуть поклонитися Ісусові, Ірод наказав їм зайти знов у його полату, коли вже поклоняться та будуть повертатися, та вказати, куди йти до Ісуса. Бо ніби Ірод хоче теж Йому „поклонитися”.

— „Гарно, гарно, дуже гарно” — пролунали оклики, коли завіса опала.

— А тепер, — сказала сестричка Вава, — йдемо в дальшу дорогу . . .

САМІ ЗМАЙСТРУЄМО ПРИКРАСУ ДО ДОМІВКИ!

(Подала сестричка Ксеня Гординська)

На вшанування річниці 22 січня гарно було б мати в домівці український герб-тризуб, та ще

змайструвати його самому. Тут сестричка Ксеня розказує, як його зробити, щоб виглядав, нена-

че виліплений з глини чи гіпсу.

1) Візьміть велику картку твердого паперу.

2) Перерисуйте на цій картці побільшену форму тризуба, такого, як його маєте тут на образку.

3) Зваріть довгу локшину (тут звать її з-італійська „спагетті“) та охолодіть її в зимній воді.

4) Розмішайте на малій тарілці клей з ложки муки та ложки води. Вмочуйте локшину по одному кускові в клей.

5) Виложіть локшину на малянок тризуба. При цьому пам'ятайте:

Локшину легко перетяти ножом, коли вона зварена.

Зварена локшина легко гнеться, тому можна укласти з неї заокруглені лінії, де потрібно.

На кутах найкраще не загинати локшини, а хай сходяться там її кінці.

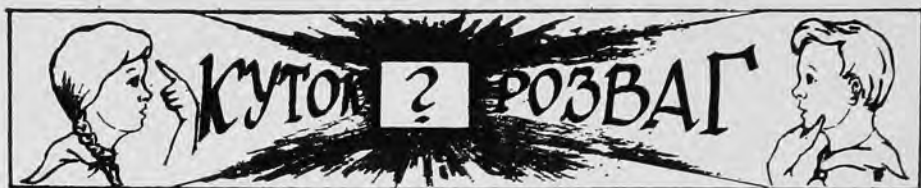
6) Пождіть, поки локшина на картці зовсім висохне.

7) Помалюйте вилочений з локшини тризуб золотою чи жовтою фарбою, а картку синьою, щоб тризуб був, як повинен бути, золотий або жовтий на синьому тлі.

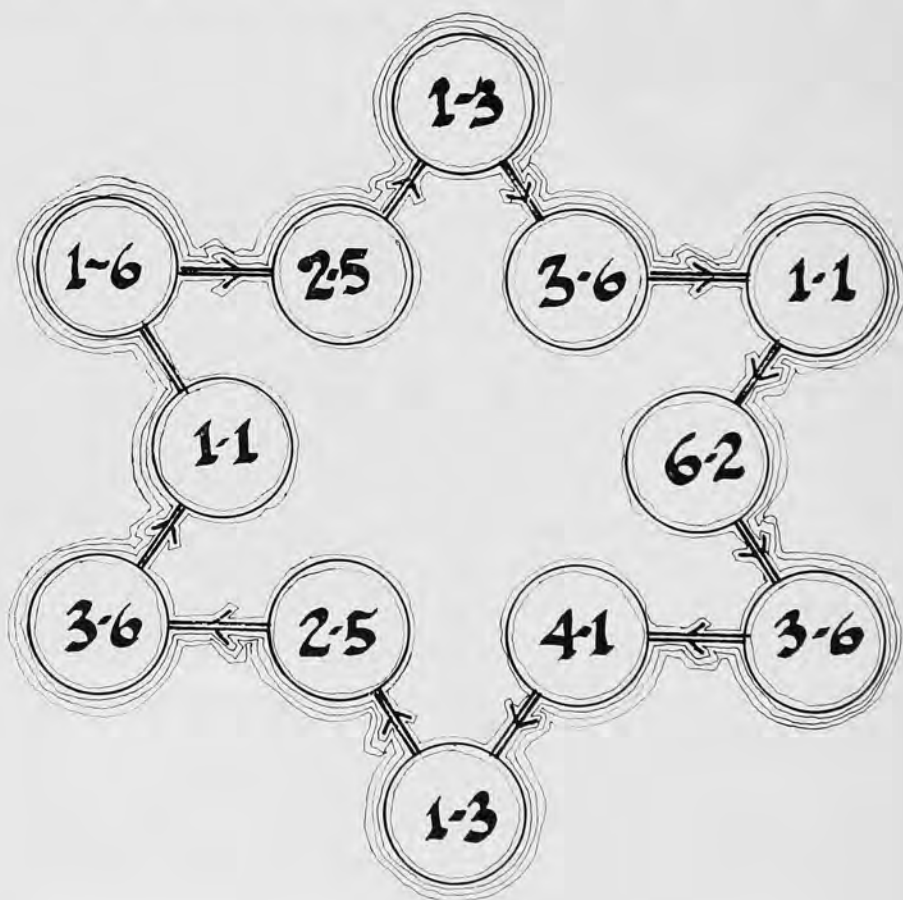
Три новачки з Мельборну, Австралія, що виступали в вертепі на пластовій ялинці: козацька сотниківна — Даруся Федевич, янгол — Галя Поперечна, княжна — Леся Шевченко.

РІЗДВЯНА ЗІРКА
(Подав братчик Ірко)

На зірці в коліщатках, зашифрована назва нашої старинної коляди, яку новацтво радо співає, бо вона весела, а мелодія її жвава, маршова.

Щоб відчитати назву цієї коляди, треба повклати всю абетку в ось-таку шахівничку:

	1	2	3	4	5	6
1	А	Б	В	Г	Ґ	Д
2	Е	Є	Ж	З	И	І
3	Ї	Й	К	Л	М	Н
4	О	П	Р	С	Т	У
5	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ
6	Ю	Я	Ь			

Тепер починайте відчитувати числа, починаючи від числа 1-6. Побачите, що це буква „Д”. Тепер поступайте далі за стрілками кругом зірки та відчитуйте

так само всі дальші букви. Коли вже знатимете, яка це коляда, не забудьте навчитися її колядувати!

Новак **Нестор Кропельницький** з Аргентини склав сам такий шифр:

1) 2-19-4 20-21-7-6-3-12-28-18-11-14 18-1-21-19-6-11-3-22-32.

Це початок найбільше відомої та найкращої нашої коляди.

2) 416321833 19151917 3011211-117 19 21991114 22111824 181 18-12924 107171631 181 241521113-1824.

А цей шифр — це початок останньої строфки теж дуже добре відомої та улюбленої коляди.

Коли Нестор зумів скласти ці шифри — то Ви всі їх певно зумієте відгадати!

МАЙСТРУВАННЯ НА ЯЛИНКУ

Дорогі Новачки й Новаци!

Незабаром будемо прикрашувати ялинки на Різдво. Чи не буде вам приємно, коли прикрасите ялинку забавками, що їх Ви самі зробили? Їх справді легко зробити і вони дуже гарні.

ЗОЗУЛЬКА:

Потрібно до майстрування: лущинок з волоських горіхів, червоної й чорної фарби (розпущеної в клею, її звать „темпе-

ра”), пензлика, прозорого ляку, такого, як мама вживає до нігтів, твердого паперу, мотузка, клею.

Помалюйте лущинку горіха червоною фарбою. Коли добре висохне, додайте чорною фарбою пятаки та серединку поміж крильцями.

Відрисуйте на папері обрис слоду лущинки та дорисуйте лапки. Витніть нарисоване та помалюйте зверху і зі слоду чорною фарбою. Коли висохне, причепіть

мотузок до споду з лапками і тоді наліпіть на ньому клеєм горішок.

Коли вже добре просохне, помалюйте ляком верх і лапки зазультки, щоб були блискучі, і зозультка готова!

ГОРІХИ, ШИШКИ И ЖОЛУДИ:

Щоб з них були гарні прикраси, можна їх помалювати золотю фарбою до розприскування (по-англійськи: „спрей-онпейнт”) та посипати різнобарвним порошком. Його звать „металік гліттер”, і можна дістати його, так, як і фарбу, в крамницях з прикрасами на ялинку.

БАРАБАН:

Потрібно до майстрування: твердої картонової рурки. Її можна дістати в крамниці, де продають тканини, або на таких рурках навинені папері до завивання дарунків. Далі потрібно: кольорового блискучого паперу (такого, як на завивання дарунків), барвистих стрічок, кораликів, фільцу, клею, мотузка.

Спершу треба покрити верх і спід барабана. Коли ми відтяли кусок картонової рурки, такий високий, як має бути барабан, обрисовуємо його дно на куску барвистого паперу. Опісля зарисовуємо друге, більше коло та ділимо лінійками на відтинки. По лінійках розтинаємо папір, накладасмо такі колеса на верх і на спід, наклеюємо бічні відтинки, щоб добре держалися. Тоді

прикріплюємо мотузок, щоб барабан міг висіти.

Далі зміряйте висоту барабана та витніть кусок барвистого паперу, трохи довший, як його обвід, щоб обліпити ним барабан. Поверх паперу поналіплювати наскоси стрічечки.

Важливо, щоб добре дїбрати краски: гарно виглядає наприклад червоний барабан, срібний верх, золоті стрічечки. Замість паперу, можна покривати барабан теж фільцом, а прикрашувати кораликами або й куском коронки-мережива.

Спробуйте, чи вдасться Вам таке зробити!

